

CYNGOR CYMUNED LLANDDAROG COMMUNITY COUNCIL

Cofnodion Cyfarfod Ionawr 2024 o Gyngor Cymuned Llanddarog a gynhaliwyd yng Nghlwb Mynyddcerrig ar 10/01/2024 am 19.00.

145/2023-2024 Presennol.

Cynghorwyr: S Herridge (Cadeirydd), R Jones, J Williams O.B.E, M Griffiths, K Waters, R Owen, R McFarlane, R Newell, M Rees.

Clerc.

Cyfieithydd: C Llwyd.

146/2023-2024 I dderbyn ymddiheuriadau.

Cynghorwyr: Y Cyng Sir A Davies, Y Cyng Sir H Jones, T Evans.

147/2023-2024 Derbyn datganiadau o ddiddordeb.

Dim.

148/2023-2024 Cyfleir cyhoedd annerch y Cyngor ar eitemau ar yr agenda.

Mynychodd aelod o MAP (Mudiad Amdiffyn Porthyrhyd) y cyfarfod i drafod a diweddarau aelodau'r cyngor ar y datblygiad posib ar Fferm Wern Fraith, Porthyrhyd. Cofrestrodd MAP gyda phwyllgor cynllunio Cyngor Sir Caerfyrddin dros blwyddyn yn ôl ond ni fydd penderfyniad pwy sy'n cael siarad ar ran y gymuned yn cael ei wneud tan wythnos cyn y cyfarfod ar 01/02/2024. Mae o leiaf 10 aelod o MAP yn mynychu cyfarfodydd ac yn mynychu cyngor gan nifer o bartion. Nid yw MAP yn erbyn unrhyw ddatblygiad ym Mhorthyrhyd ond maent yn gwrthwynebu maint a lleoliad y gais cynllunio presennol ar Fferm Wern Fraith. Mae tystiolaeth wedi bod mewn lle ers 2005 ynglŷn â datblygu tir o fewn 5m i orlifdir. Yn ôl adroddiad gan Dŵr Cymru does dim problem ynglŷn â draenio a chapasiti carthffosiaeth ym Mhorthyrhyd ond ym mis Tachwedd 2023, aeth 1 lori i Gwm Catti 17 o weithiau mewn 1 diwrnod i wagio'r garthffos a pharhaodd hyn am rai dyddiau. Bydd 18 o aelodau cyngor ar y pwyllgor cynllunio ond o brofiad ni fydd gan y rhan fwyaf ohonyn nhw ddiddordeb yn y cais gan nad yw'n effeithio ar yr ardal lle maen nhw'n byw. Bydd gwaddodion carthion pellach yn cael eu gwneud yn afon Gwendraeth yn amlach nawr nad yw CNC yn gwrthwynebu. Ni fydd datblygwyr yn ariannu'r gwaith atgyweirio sydd ei angen i ddatrys y mater felly bydd gwledd o ganlyniadau yn hwyr neu'n hwyrach.

Nawr, mae'n ymddangos bod yr holl ymgylgoreion swyddogol dan sylw o blaid y datblygiad, ond ni fydd MAP yn rhoi'r gorau iddi a bydd yn apelio os caiff y datblygiad ei basio. Mae cymuned Porthyrhyd yn dibynnu ar y cyngor cymuned a MAP i frwydro yn erbyn y datblygiad.

Gofynnodd Cyng M Griffiths pwy fydd yn siarad ar ran y gymuned.

Atebodd MAP ei fod ar sail y cyntaf i'r felin. Mae angen siaradwr hyderus i helpu perswadio'r pwyllgor cynllunio yn erbyn y datblygiad. Bydd posteri yn cael eu harddangos yn yr ardal yn fuan iawn i llobio yn erbyn y datblygiad.

Diolchodd yr aelod cymuned i aelodau'r cyngor am eu hamser a gadawodd y cyfarfod am 19.30, i beidio â dychwelyd.

Bu aelodau'r Cyngor yn trafod y wybodaeth a ddarparwyd gan yr aelod cymunedol ac yn ystyried pob agwedd yn ymwneud â'r datblygiad yn enwedig yr elfen tai cymdeithasol ac er bod rhaid cwrdd â meini prawf arbennig nid oedd unrhyw sicrwydd y byddai cartrefi yn cael ei gosod i bobl yr ardal. Ar ôl trafodaeth, enwebodd aelodau'r cyngor y Cyngorydd Sir H Jones fel yr aelod gorau o'r cyngor i siarad ar ran y gymuned gyda'r Cyngorydd R Jones yn cael ei enwebu fel y siaradwr gorau nesaf.

Penderfynwyd i'r Clerc hysbysu'r Cyngorydd Sir H Jones.

149/2023-2024 Materion y Cyngor Sir – Y Cyng Sir A Davies.

Dim.

150/2023-2024 Adroddiad y Cadeirydd.

Dim.

151/2023-2024 Cadarnhau a llofnodi Cofnodion Cyfarfod y Cyngor 13/12/2023.

Penderfynwyd cadarnhau cofnodion 13/12/2023. Cynigwyd gan y Cyng R Jones ac eiliwyd gan y Cyng J Williams O.B.E

152/2023-2024 Materion yn codi o'r cofnodion uchod.

Dywedodd y Clerc wrth aelodau'r Cyngor fod yr holl faterion i'w datrys wedi eu gweithredu ac os derbyniwyd gohebiaeth, roedd copi o'r E-bost wedi ei anfon at bob aelod er gwybodaeth.

153/2023-2024 I nodi gohebiaeth neu i restru i'w hystyried mewn cyfarfod o'r cyngor sydd i ddod.

(Mae'r holl ohebiaeth berthnasol yn cael ei e-bostio at aelodau'r cyngor ar yr adeg y'i derbynnir a dim ond yn cael ei ddwyn gerbron y cyfarfod os oes angen neu os gwneir cais penodol gan yr aelodau neu'r Clerc).

Adroddodd y Clerc y derbyniwyd yr e-bost canlynol wrth Pwyllgor Lles Mynyddcerrig ar 10/01/2024 –

“Rwy'n ysgrifennu ar ran Pwyllgor Lles Mynyddcerrig i ofyn yn gwrtais am gyfraniad o £50 tuag at ddathliad cymunedol y Nadolig.

Rwyf wedi atodi ciplun o'r dderbynneb gan Glwb Gweithwyr Mynyddcerrig am gyfraniad y Lles i wasanaeth carolau Nadolig Band Crwbin”.

Trafodwyd y gais gan holl aelodau'r cyngor oedd yn bresennol a phenderfynwyd cyfrannu £50.00. Cynigwyd gan y Cyng S Herridge ac eiliwyd gan y Cyng R Jones.

Penderfynwyd i'r Clerc drosglwyddo £50.00.

Derbyniwyd yr e-bost canlynol gan aelod o'r gymuned ar 07/01/2024 –

“Hoffwn hefyd ychwanegu am gyflwr yr ardal dan sylw ac o amgylch yr arhosfan bysiau a phwy sy'n gyfrifol am ei gadw'n ddiogel a'i gynnal a'i gadw”?

Trafodwyd yr e-bost gan holl aelodau'r cyngor oedd yn bresennol ac er nad yw'r tir lle saif y lloches bws yn perthyn i'r cyngor cymuned, ni sy'n gyfrifol am dorri'r gwair a phenderfynwyd i'r Clerc ofyn i'r contractwr ddileu'r ardal o unrhyw ordyfiant. .

Cynigwyd gan y Cyng M Rees ac eiliwyd gan y Cyng J Williams O.B,E

Penderfynwyd i'r Clerc gysylltu â'r contractwr.

Adroddodd y Clerc y derbyniwyd galwad ffôn gan aelod o'r gymuned yn Rhagfyr 2023 yn datgan fod enw ei dad ar y garreg goffa ym Mynyddcerrig wedi ei leoli ar waelod y garreg, mewn maint ffont gwahanol i'r enwau eraill a bod yr enwau ddim yn weladwy oherwydd erydiad.

Adroddodd y Cyng R Owen bod y plac coffa wedi'i dynnu oddi Ysgol Mynyddcerrig pan gafodd ei gau a'i godi yn y lleoliad presennol. Dywedodd y Cyng R Owen fod yr enw wedi'i ychwanegu'n ddiweddarach at bob enw arall a bod lle cyfyngedig i ysgythru'r enw.

Gofynnodd y Cyng J Williams O.B.E a oedd y garreg goffa ar gofrestr asedau'r cyngor cymuned.

Ymatebodd y Clerc nad oedd y garreg goffa yn ased cyngor cymuned.

Gofynnodd y Cyng J Williams O.B.E i'r Clerc ymchwilio i ble mae'r ased wedi'i gofrestru. **Penderfynwyd** i'r Clerc ymchwilio.

Gofynnodd y Cyng M Rees i'r Clerc gael dyfynbris gan saer maen ynglyn â lliwio'r holl enwau. **Penderfynwyd** i'r Clerc gael dyfynbris.

154/2023-2024 Cynllunio.

Dim.

155/2023-2024 Taliadau.

Ardystiwyd y taliadau isod yn nghyfarfod mis Rhagfyr, a chadarnhawyd hwynt yn yng nghyfarfod mis Ionawr. Anfonwyd copïau o anfonebau at bob aelod yn electronig cyn talu am awdurdodiad. Cynigwyd gan y Cyng R Jones ac eiliwyd gan y Cyng K Waters.

Dull Talu	Dyddiad	Cyflenwyr a Manylion	Swm £ gan gynnwys TAW
Ar-lein	27/12/2023	JG Evans – Cyflogres Rhagfyr	878.97
Ar-lein	27/12/2023	HMRC – Cyfnod 9	249.91
Ar-lein	27/12/2023	Pwyllgor Llesiant Porthyrhyd – 10 x cyfarfod	200.00
Ar-lein	27/12/2023	Opera Ieuenctid Caerfyrddin a'r Cylch - Rhodd	50.00
Ar-lein	27/12/2023	Neuadd Bentref Llanddarog – rhodd Coeden Nadolig	50.00

Rhodd Opera Ieuenctid Caerfyrddin a'r Cylch – Adran 137.

Rhodd Coeden Nadolig Neuadd Bentref Llanddarog – Adran 137.

156/2023-2024 Derbyniadau.

07/12/2023 – Ad-daliad TAW - £781.35

22/12/2023 – Cyngor Sir Carrfyrddin Praesept 3 - £6454.63.

157/2023-2024 Derbyn adroddiad yr Arholwr Ariannol Mewnol 01/10/2023 – 31/12/2023.

Roedd pob aelod wedi derbyn adroddiad ysgrifenedig cyn y cyfarfod. Cafwyd adroddiad llafar llawn gan y Cyng R Jones. Cadarnhaodd yr adroddiad gywirdeb y cysoniad banc a'r datganiad cyfrifon a ddarparwyd i'r Cyngor. Cadarnhaodd hefyd gywirdeb y darparu adroddiad cyllideb parhaus. Cynigwyd gan y Cyng. M Rees ac eiliwyd gan y Cyng J Williams O.B.E i dderbyn yr adroddiad. Diolchodd yr aelodau i'r Cyng R Jones a'r Clerc am eu gwaith.

158/2023-2024 Datblygu a chwblhau'r praesept ar gyfer 2024 – 2025.

a) Adolygiad o incwm a gwariant am y cyfnod 01/04/2023 – 31/12/2023 – Derbyniodd yr holl aelodau gopi o'r adroddiad cyn y cyfarfod ynghyd â chopi o'r cysoniad banc hyd at 31/12/2023. Balans y datganiad ar 31/12/2022 oedd £30,172.34.

b) Balans rhagamcanol ar 31/03/2024 – Y Cyng R Jones a'r Clerc wedi trafod a fformatio'r ffigurau ar sail tueddiadau gwariant cyfredol a gwariant ar gyfer yr un cyfnod yn 2022 – 2023 (gweler tabl 1 isod).

c) Adroddiad ac argymhellion mewn perthynas â chyllideb 2024 – 2025 – Anfonwyd adroddiad gwariant drafft i'r holl aelodau cyn y cyfarfod gwerth cyfanswm o £26,518.00. Adroddodd y Clerc yn dilyn trafodaeth gyda'r Cyng R Jones awgrymwyd y dylid cynyddu'r gyllideb weinyddol i £3000,00 oherwydd na dderbyniwyd anfoneb gan Archwilio Cymru am y 2 flynedd diwethaf. Cytunodd holl aelodau'r cyngor.

Cyflwynwyd ffigwr incwm drafft i'r aelodau o ad-daliad TAW o £1050.00.

d) Cadarnhad o gyllideb 2024 – 2025 – Cyflwynir y gyllideb yn nhabl 2 isod.

e) Cadarnhad o raglen y prosiect arbennig a chronfeydd wrth gefn eraill y Cyngor. Canfuwyd bod y cronfeydd wrth gefn ar y trywydd iawn er bod rhai gwahaniaethau hawdd eu hadnabod.

Nid yw'r prosiect carreg goffa wedi'i gwblhau eto ond mae'r Cynghorydd J Williams O.B.E yn hyderus y bydd nawdd gan fusnesau lleol i helpu i ariannu'r prosiect.

f) Adroddiad mewn perthynas â chyllideb 2024 – 2025 – Derbyniodd pob aelod gopi o'r adroddiad cyn y cyfarfod. Ffigur sylfaen Treth y Cyngor Band D ar gyfer Cyngor Cymuned Llanddarog 2024 – 2025 yw **559.41** ac roedd yn ofynnol i bob aelod werthuso'r "opsiynau" a gyflwynwyd (gweler tabl 3 isod).

g) Galw Praesept 2024 – 2025 - Ystyriodd holl aelodau'r Cyngor yr opsiynau a ddarparwyd ar gyfer praesept 2024 – 2025. Mae angen i gyngor gadw rhywfaint o arian wrth gefn i wneud yn siŵr ei fod yn gallu talu am ddigwyddiadau annisgwyl ac i wneud yn siŵr bod ganddo ddigon o arian i dalu biliau nes ei fod yn derbyn incwm. Oni bai bod ganddo gynlluniau penodol ar gyfer gwariant yn y dyfodol, dim ond i ddarparu balans rhesymol y dylai cynghorau gadw cronfeydd wrth gefn. Adroddodd y Clerc fod canran y gronfa wrth gefn ar y trywydd cywir y llynedd ond gydag amseroedd ansicr o'n blaenau ynglyn â chwyddiant a thaliadau cyfleustodau, byddai'n ddoeth i fod yn wyliadwrus. Nid oedd y Cyng J Williams O.B.E yn glir o ble roedd y gwahaniaeth (£6183.45) rhwng cyllideb 2024 – 2025 (£26,518.00) a'r praesept (£20,334.55) yn dod a gofynnodd a oedd o arian wrth gefn y cyngor. Eglurodd y Cyng R Jones a'r Clerc pe bai'r balans rhagamcanol ar 31/03/2024 (£19,288.21) a phraesept 2024 – 2025 (£20,334.55) yn cael eu hychwanegu at ei gilydd (£39,622.76), minws cyllideb arfaethedig 2024 – 2025 (£26,518.00), byddai'n gadael (£13,104.76) yn y cyfrif ar 31/03/2025 sef tua. 50% o'r gyllideb arfaethedig. Cynigiodd y Cyng J Williams O.B.E gynnydd o 5% ym Mand D Treth y Cyngor gan y byddai'r arian wrth gefn yn dal i fod o fewn y swm a argymhellir. Cytunodd holl aelodau'r cyngor i'r cynnydd arfaethedig o 5% ac y byddai'r galw am y praesept yn £20,334.55 gyda Band D Treth y Cyngor o £36.35.

h) Cadarnhau'r strategaeth fuddsoddi flynyddol – Trafodwyd y strategaeth o dan bolisiâu yng nghyfarfod y Cyngor Cymuned ar 08/11/2023 cofnod **122/2023-2024**.

i) Polisi Yswiriant – Trafodwyd y mater hwn yng nghyfarfod mis Mai ar 10/05/2023 cofnod **37/2023-2024**. Cynigwyd gan y Cyng J Williams O.B.E ac eiliwyd gan y Cyng R Jones i gychwyn y polisi 3 blynedd gyda Zurich Insurance.

Cynigiwyd y gyllideb a'r adroddiad praesept gan y Cyng J Williams O.B.E ac eiliwyd gan y Cyng M Griffiths heb unrhyw wrthwynebiad gan unrhyw aelod o'r Cyngor Cymuned. **Penderfynwyd** i'r Clerc ofyn am braesept o £20,334.55.

159/2023-2024 Derbyn diweddariad ar garreg goffa Porthyrhyd.
Dim.

160/2023-2024 Fforwm er mwyn i Aelodau godi adroddiadau / cwestiynau drwy'r Cadeirydd.

Adroddodd y Cyng M Rees fod 4 x torch pabi ar ôl yn Eglwys Sant Twrog, Llanddarog a'u bod mewn cyflwr da iawn ac y gellid eu defnyddio dros y 2 flynedd nesaf. Awgrymodd y Cyng M Rees y dylid defnyddio'r torchau a bod y cyngor cymuned yn rhoi £60.00 i'r Llent Brydeinig Frenhinol fel mewn blynyddoedd blaenorol. Bu aelodau'r Cyngor yn trafod a cefnogwyd yr awgrym. Cynigwyd gan y Cyng M Rees ac eiliwyd gan y Cyng J Williams O.B.E. **Penderfynwyd** nodi.

161/2023-2024 Mewn camera 20.15.

Gadawodd y rhai nad oeddent yn aelodau o'r Cyngor Cymuned neu'r Clerc y cyfarfod – i beidio â dychwelyd. Mae'r gwaharddiad oherwydd bod materion personél / staffio yn cael eu trafod.

162/2023-2024 Rhedeg cyflog staff Ionawr 2024.

Adroddodd y Clerc symiau'r gyflogres ar lafar i holl aelodau'r cyngor. **Penderfynwyd** derbyn yr adroddiad a chadarnhau taliad y symiau a gyflwynwyd. Cynigwyd gan y Cyng R Jones ac eiliwyd gan y Cyng J Williams O.B.E

163/2023-2024 Daeth y cyfarfod i ben am 20.28.

Cadeirydd

Dyddiad

CYLLIDEB LLANDDAROG & PRAESEPT 2024-2025

Gweler isod adroddiad ar gyllideb 2023 - 2024, y gwariant gwirioneddol hyd at 31/12/2023 a'r gwariant amcangyfrifedig hyd at 31/03/2024. Rhoddir rhesymau dros y gwahaniaeth swm a byddant yn cael eu trafod yng nghyfarfod mis Ionawr ar 10/01/2024.

PENNAETH	PREGETH CYLLIDEB	GWIR GWARIANT HYD 31/12/2023	AMCANGYF RIFOL O WARIANT AR 31/03/2024	GWAHANI AETH	RHESWM
Cynnal a Chadw Tir	1800.00	1815.00	1815.00	15.00	Tyrus
Cyflog Staff a TWE	6400.00	5128.20	6837.00	437.00	Cynnydd mewn chwyddiant a NALC
Gweinyddol, Inc Ffioedd Archwilio	2500.00	2025.12	2500.00	0.00	-
Yswiriant	1020.00	589.98	589.98	- 430.02	-
Cymorth Ariannol – gan gynnwys Grantiau Refeniw Sefydlog	2000.00	1900.00	1900.00	-100.00	-
Chynnal a Chadw Seddi ac Asedau	1500.00	131.55	750.00	- 750.00	-
Amcangyfrif Goleuadau Stryd	6700.00	0.00	6700.00	0.00	-
Amrywiol - Inc Tanysgrifiadau	450.00	0.00	410.00	- 40.00	-
Lwfans Aelodau	468.00	285.40	753.40	285.40	Taliad Hwyr 2022 - 2023
Cost yr Etholiad	0.00	0.00	0.00	0.00	-
Adran 137	900.00	396.00	900.00	0.00	-
Dyraniad i Brosiectau Arbennig a Chronfa Wrth Gefn o'r Praesept	2000.00	615.60	615.60	- 1384.40	-
CYFANSWM	25,738.00	12,886.85	23,770.98	- 1967.02	-

Rhagwelwyd ad-daliad TAW ym mhraesept 2023-2024 o £775.00. Gostyngodd hyn y galw am braesept o £25,738.00 i £24,963.00. Penderfynwyd mynnu incwm praesept o £19,363.89 yn 2023-2024 ac am arian cyffredinol i ailgyflenwi'r diffyg o £5599.11.

Gweler isod gyllideb arfaethedig ar gyfer 2024 - 2025 o gymharu â 2023 – 2024. Rhoddir rhesymau dros y gwahaniaeth mewn symiau a byddant yn cael eu trafod yng nghyfarfod mis Ionawr ar 10/01/2024.

PENNAETH	PREGETH CYLLIDEB	CYLLIDEB ARFAETHEDIG	RHESWM
Cynnal a Chadw Tir	1800.00	1800.00	-
Cyflog Staff a TWE	6400.00	7200.00	-
Gweinyddol, Inc Ffioedd Archwilio	2500.00	3000.00	-
Yswiriant	1020.00	1000.00	-
Cymorth Ariannol – gan gynnwys Grantiau Refeniw Sefydlog	2000.00	2000.00	-
Chynnal a Chadw Seddi ac Asedau	1500.00	1500.00	-
Amcangyfrif Goleuadau Stryd	6700.00	7400.00	Chwyddiant
Amrywiol - Inc Tanysgrifiadau	450.00	650.00	-
Lwfans Aelodau	468.00	468.00	-
Cost yr Etholiad	0.00	0.00	-
Adran 137	900.00	900.00	-
Dyraniad i Brosiectau Arbennig a Chronfa Wrth Gefn	2000.00	600.00	-
CYFANSWM	25,738.00	26,518.00	

Ar adeg paratoi, yr unig incwm a ragwelir ar gyfer 2024 - 2025 yw ad-daliad TAW o £1050.00. Bydd hyn yn lleihau swm y galw am y praesept o £26,518.00 i £25,468.00. Hefyd yn lleihau'r galw cyffredinol fydd y balans banc a ragwelir sy'n weddill yn y cyfrif. Manylion llawn isod.

Balans banc ar 31/12/2023	£30,172.34
Llai o wariant rhagamcanol 01/01/2024 – 31/03/2024	£10,884.13
Balans banc rhagamcanol ar 31/03/2024	£19,288.21
Cynnig gwariant ar gyfer 2024 - 2025	£26,518.00
Llai o Incwm a Amcangyfir ar gyfer 2024 - 2025 (Ad-daliad TAW)	£1050.00
Llai o falans banc rhagamcanol ar 31/3/24 (yn seiliedig ar wariant rhagamcanol)	£19,288.21
Swm sydd ei angen i wneud iawn am y gwahaniaeth	£6179.79
Ychwanegu 50% o'r gwariant a ragwelir i greu cronfa wrth gefn o 50% o'r refeniw	£13,259.00
Swm sydd ei angen fel cyfanswm y praesept ar gyfer 2024 - 2025	£19,438.79
Trwy ddefnyddio sylfaen dreth 559.41	
Swm a godwyd drwy gadw cyfradd Band D yr un fath â'r llynedd @ £34.60	£19,355.59
Swm a godwyd gan Gynyddu cyfradd Band D i £36.35 (+5.00% ers y llynedd)	£20,334.55
<p>DS. Os byddwn yn cadw cyfradd Band D yr un fath â 2023-2024, bydd gennym ddiffyg cyllidebol o £83.20 a fydd yn cael ei dynnu o'r gronfa wrth gefn. Bydd y gronfa wrth gefn wedyn yn hafal i 50% o'r gwariant blynyddol (6 mis). Mae hyn yn dderbyniol i gyngor o'n maint ni.</p> <p>DS. Os cynyddwn gyfradd Band D i £36.35, byddwn yn y pen draw â gwarged cyllideb o £895.76 a fydd yn cael ei ychwanegu at y gronfa wrth gefn. Bydd y gronfa wrth gefn wedyn yn hafal i 53% o'r gwariant blynyddol (6.5 mis). Mae hyn yn dderbyniol i gyngor o'n maint ni.</p>	